

จดหมายเปิดผนึกขอให้ยุติเวที ค.3 ท่าเรือน้ำลึกแลนด์บริดจ์ ในทันที

4 สิงหาคม 2568

เรื่อง ขอให้สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.) สั่งให้ยุติการจัดเวที ค.3 ท่าเรือน้ำลึกแหลมอ่าวอ่าง และท่าเรือน้ำลึกแหลมริ้ว และนำร่างรายงาน EHIA กลับไปศึกษาใหม่

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.)

สืบเนื่องจากการจัดทำร่างรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ (Environmental Health Impact Assessment: EHIA) โครงการพัฒนาท่าเรือน้ำลึกแหลมอ่าวอ่าง จังหวัดระนอง และโครงการพัฒนาท่าเรือน้ำลึกแหลมริ้ว จังหวัดชุมพร โดยร่างรายงาน EHIA ที่ใช้ประกอบการจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นประชาชน ครั้งที่ 3 กำหนดจัดขึ้นในวันที่ 5 สิงหาคม 2568 ณ จังหวัดระนอง และวันที่ 6 สิงหาคม 2568 ณ จังหวัดชุมพร มีข้อบกพร่องหลายประการที่ไม่ใช่เพียงคำผิด หรือการ Copy/Paste โดยไม่แก้ไขเอกสารให้ถูกต้องเท่านั้น แต่สิ่งสำคัญในประเด็น ขอบเขตการศึกษาไม่ถูกต้อง เนื้อหาในส่วนสำคัญของการศึกษามีความผิดพลาดคลาดเคลื่อน สาระสำคัญของการศึกษาไม่ครบถ้วน โดยมีประเด็นในสาระสำคัญของการศึกษาร่างรายงาน EHIA ทั้ง 2 เล่ม ดังนี้

1. การกำหนดขอบเขต (scoping) EHIA กำหนดรัศมีการศึกษาที่ 5 กิโลเมตรไม่ครอบคลุม ทำให้ผลกระทบนอกรัศมีไม่ได้รับการศึกษา รวมถึงเกาะพยามที่จะได้ผลกระทบมากที่สุดก็ถูกศึกษาเพียงเสี้ยวเดียวเท่านั้น
2. ไม่มีข้อมูลผลกระทบต่อการเสนอเป็นมรดกโลก เนื่องจากป่าชายเลนและพื้นที่ชายฝั่งทะเลของจังหวัดระนอง พังงา ภูเก็ต ได้เข้าสู่ขั้นตอนการขอรับรองเป็นมรดกโลกทางธรรมชาติแห่งที่ 4 แล้ว ซึ่งกลับไม่มีผลการศึกษาและความเสียหายในส่วนนี้แต่อย่างใด
3. ความเหมาะสมของสถานที่ตั้งท่าเรือและแบบท่าเรือมีการใช้ค่าคะแนนที่ไม่เหมาะสม ให้สัดส่วนคะแนนด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมน้อยกว่าด้านมูลค่าการลงทุนและวิศวกรรมอย่างอธิบายไม่ได้
4. ไม่มีผลการศึกษาเรื่องการกัดเซาะชายหาดจากลมทะเลกว่า 6,900 ไร่ใกล้พื้นที่ชายฝั่ง ซึ่งย่อมส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงสมุทรศาสตร์และการกัดเซาะชายฝั่ง แต่กลับไม่ได้มีการศึกษาในประเด็นดังกล่าว ทำให้ไม่สามารถที่จะกำหนดมาตรการป้องกันผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมและสุขภาพได้อย่างเป็นรูปธรรม
5. ไม่มีการประเมินผลกระทบต่อกลุ่มชาติพันธุ์ ชาวเลมอแกน ทั้งในพื้นที่เกาะพยาม เกาะช้าง เกาะเหลา จำนวนกว่า 400 คน ซึ่งเป็นกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียจากโครงการโดย แต่กลับไม่ถูกศึกษาว่าการพัฒนาท่าเรือน้ำลึกจะส่งผลกระทบต่อชีวิต วิถีชีวิต และความเป็นอยู่ของพวกเขาอย่างไร
6. ความไม่คุ้มค่าของโครงการ การทุ่มงบประมาณก่อสร้างท่าเรือน้ำลึกเฟส 1 ขนาด 20 ล้าน TEUs ไม่สามารถประกันความคุ้มค่าในทางเศรษฐกิจ ด้วยทางจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้เคยศึกษาและสรุปแล้วว่าไม่คุ้มค่า แต่การศึกษาครั้งนี้กลับไม่ได้ทบทวน

7. การขาดข้อมูลการศึกษาผลกระทบด้านท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งเป็นเศรษฐกิจหลักที่ยั่งยืนในจังหวัดระนอง และชุมพร ที่สามารถกระจายรายได้ให้แก่ชุมชนและผู้คนจำนวนมาก กลับไม่มีข้อมูลความเสียหายที่จะกระทบในส่วนนี้แต่อย่างใด
8. การขาดผลการศึกษาเรื่องปัจจัยผลกระทบด้านภัยพิบัติ ที่อาจเกิดขึ้นในพื้นที่โครงการ เช่น การเปลี่ยนแปลงสมุทรศาสตร์ สึนามิ พายุ และแผ่นดินไหว รวมถึงอุบัติเหตุจากการดำเนินการของโครงการ เช่น การระเบิดหรือไฟไหม้ตู้คอนเทนเนอร์ เป็นต้น
9. กระบวนการมีส่วนร่วมในการศึกษามีข้อสงสัยหลายประการ เช่น เวที ค.1 การมีส่วนร่วมที่เชิญเพียงกลุ่มเฉพาะ ไม่ได้เปิดกว้างให้กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียเข้าร่วม เวที ค.2 ขาดการผลศึกษาจากกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มผู้รับผลกระทบโดยตรงจำนวนมาก รวมถึงการเปิดรับฟังความคิดเห็นเพียงแค่ 45 นาทีต่อครั้ง
10. การปรากฏข้อมูลที่คลาดเคลื่อน เช่น บุคลากรทางการแพทย์มีมากกว่าจำนวนจริง จำนวนสัตว์หน้าดินที่มึนน้อยผิดปกติ ข้อมูลที่ใช้ในการเขียนรายงานเกือบทั้งหมดเป็นข้อมูลทุติยภูมิ ไม่ได้ระบุผลกระทบต่อประเด็นต่างๆ รวมถึงการเก็บข้อมูลส่วนใหญ่ที่เป็นข้อมูลทุติยภูมิมากกว่าการใช้เป็นข้อมูลปฐมภูมิ (primary data)
11. การขาดผลการศึกษาของภาพรวมโครงการ รายงานฉบับนี้เน้นแยกส่วนการศึกษาเป็นรายกิจการในโครงการแลนด์บริดจ์ ควรจะมีการศึกษาทั้งโครงการท่าเรือน้ำลึกจำนวน 2 ท่า โครงการรถไฟรางคู่ และโครงการมอเตอร์เวย์ แต่กลับแยกเป็นรายโครงการ ทำให้ไม่เห็นภาพรวมความเชื่อมโยงของผลกระทบจากการดำเนินโครงการทั้งที่เป็นโครงการเดียวกัน

จากข้อบกพร่องที่สำคัญอย่างน้อย 11 ประการ ที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้การที่ สนข. จะนำเอกสารร่างรายงาน EHIA ท่าเรือน้ำลึกชุมพร-ระนอง ในโครงการแลนด์บริดจ์ซึ่งบกพร่องนี้ ไปรับฟังความคิดเห็นประชาชน จึงไม่มีความชอบธรรม และไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ นักวิชาการและนักสิ่งแวดล้อม จึงเสนอให้สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.) ในฐานะเจ้าของโครงการ ส่งให้มีการทบทวนและศึกษา EHIA ใหม่ทั้งหมด และยุติการจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นประชาชนครั้งที่ 3 ที่จะเกิดขึ้นไว้อีก

ด้วยความเคารพนับถือ

ลงชื่อนักวิชาการและนักสิ่งแวดล้อม จำนวน 74 คน

1. อาจารย์ศักดิ์อนันต์ ปลาทอง คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
2. ดร.อาภา หวังเกียรติ มหาวิทยาลัยรังสิต
3. ดร.เพชร มโนปวิตร นายกสมาคมอนุรักษ์นกและธรรมชาติแห่งประเทศไทย
4. นายธรา บัวคำศรี นักวิชาการอิสระด้านสิ่งแวดล้อม

5. ดร.สรณรัชฎ์ กาญจนะวณิชย์ อดีตประธานกรรมการมูลนิธิโลกสีเขียว
6. นพ.สุภัทร ฮาสุวรรณกิจ ประธานชมรมแพทย์ชนบท
7. ศศิน เฉลิมลาภ นักวิชาการอิสระ
8. กรรณิการ์ กิจติเวชกุล FTA Watch
9. ผศ.ดร.ชูลีรัตน์ เจริญพร มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช
10. ผศ.ดร.ไชยณรงค์ เศรษฐเชื้อ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
11. อ.ภก.ชินวัจน์ แสงอังศุมาลี คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม
12. รศ.ดร. เรณู เวชช์ศัพท์มิล อดีตรองอธิการบดีมหาวิทยาลัยศิลปากร
13. สุนี ไชยรส วิทยาลัยผู้นำและนวัตกรรมสังคม มหาวิทยาลัยรังสิต
14. ผศ.ดร. บุชิตา สังข์แก้ว รองคณบดีวิทยาลัยผู้นำและนวัตกรรมสังคม มหาวิทยาลัยรังสิต
15. บำเพ็ญ ไชยรักษ์
16. กิตติมา ขุนทอง สาขาพัฒนาชุมชน มรภ. สกลนคร
17. ดร.นลินี ทองแถม นักวิชาการอิสระด้านระบบนิเวศทางทะเล
18. ผศ.ดร. นัทธมน คงเจริญ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
19. ดร.ภัทรมน สุวพันธุ์ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต
20. ผศ. เตือนใจ ดุลย์จินดาชบาพร นักวิชาการอิสระ(ข้าราชการบำนาญมหาวิทยาลัยขอนแก่น)
21. ไชยันต์ รัชชกุล ข้าราชการบำนาญ
22. เกื้อ ฤทธิบุรณ์ ข้าราชการบำนาญ
23. ผศ. ดร. สมพร ช่วยอารีย์ อาจารย์คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ม.อ.ปัตตานี
24. นายอำนาจ ศิริเพชร ข้าราชการบำนาญ นักวิชาการประมงชำนาญการพิเศษ กรมประมง
25. ผศ.ธีรวัฒน์ ขวัญใจ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
26. ชลิตา บัณทวงศ์ (ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์)
27. ดร.วิศเวศ ว่องไว มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
28. ผศ.สุภาพร แสงแก้ว คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ม.อ.ปัตตานี
29. นายสุรินทร์ อ้นพรม นักวิชาการอิสระด้านป่าไม้
30. รศ.ดร.สิทธิศักดิ์ จันทรัตน์ ม.สงขลานครินทร์
31. ผศ.เสาวณีย์ แก้วจุลกาญจน์ นักวิชาการอิสระ
32. นางสาวรอฮานี ดาโอ๊ะ ตำแหน่งนักวิจัย สถาบันวัฒนธรรมศึกษากัลยาณิวัฒนา มอ ปัตตานี

33. ไชยันต์ รัชชกุลข้าราชการบำนาญ
34. ผศ.ดร. สมัชชา นิลปัทม์ คณะวิทยาการสื่อสาร ม.อ. ปัตตานี
35. รศ.ดร. กนกรัตน์ เลิศชูสกุล ภาควิชาการปกครอง รัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย
36. ดร. สายฝน สิทธิมงคลคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วช.ปัตตานี
37. ผศ.ดร.วรวิทย์ นพแก้ว สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครสวรรค์
38. นายชลิต วิทยานนท์ นักวิชาการอิสระ กก. วิชาการ มูลนิธิสืบนาเคเสถียร
39. บัณฑิต ไกรวิจิตร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
40. ผศ.ดร.อารยา บัวบาล คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
41. ผศ.สุทธิชัย งามขึ้นสุวรรณ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
42. นายเลิศชาย ศิริชัย นักวิชาการอิสระ
43. มูฮัมหมัดซูรียี มะซู นักวาดรูปและอาจารย์พิเศษโรงเรียนสาธิตวิทยาการอิสลาม
44. ประสาท มีแต้ม ข้าราชการบำนาญ
45. นางสาวสมพร เพ็ญคำ สถาบันพัฒนาระบบประเมินผลกระทบทางสุขภาพโดยชุมชน (CHIA Platform)
46. สงกรานต์ ป่องบุญจันทร์ คณะนิติศาสตร์ ม.เชียงใหม่
47. รศ.ดร.ธนพล เพ็ญรัตน์ อาจารย์ประจำคณะวิศวกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร
48. กฤติกา เลิศสวัสดิ์ มูลนิธินิติธรรมสิ่งแวดล้อม
49. ผศ.ดร.วรวิทย์ นพแก้ว สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครสวรรค์
50. ผศ.บุญเรือง ขาวนวล มหาวิทยาลัยทักษิณ
51. ผศ.เอกราช สุวรรณรัตน์ มหาวิทยาลัยทักษิณ
52. ดร. สุภาภรณ์ อนุชิราชีวะ ประธานบริษัท ปลาออร์แกนิกวิสาหกิจเพื่อสังคม และนักวิชาการอิสระ ด้านการจัดการทรัพยากรประมงและชายฝั่ง
53. สันติภาพ ศิริวัฒน์ไพบูลย์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาสิ่งแวดล้อม คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี
54. นางดนิตา หลี่ล่าสัน นักวิชาการศึกษา
55. ศุภางค์ จตุจินดา กรีนพีซ ประเทศไทย
56. ไทรัตน์ เทียนอุดม กรีนพีซ ประเทศไทย

57. นฤกร จันทรกาล กรีนพีช ประเทศไทย
58. พิชามณัฐ รักรอด กรีนพีช ประเทศไทย
59. อัญชลี พิพัฒน์วัฒนากุล กรีนพีช ประเทศไทย
60. เทวรักษ์ รุ่งเรืองวิรัชกิจ กรีนพีช ประเทศไทย
61. ธนินี จันทรินทร์ กรีนพีช ประเทศไทย
62. ชุตินันท์ พิสิษฐ์ธนาตุล กรีนพีช ประเทศไทย
63. เกตน์สิริ ทศพลไพศาล กรีนพีช ประเทศไทย
64. เยาวนิต กิตติธรรกุล นักวิชาการอิสระ
65. นายนิกร สุวรรณการณ พนักงานพิทักษ์ป่าระดับส. 3
66. ดร.นุชจรินทร์ เพชรเกลี้ยง อาจารย์ มรภ.สงขลา
67. ดร. เทวี คาร์ริลา ตำแหน่งรองศาสตราจารย์
68. นายอุสมาน หวังสนิ สถาบันสันติศึกษา ม.อ. วช.หาดใหญ่
69. ผศ.ดร.สุทธิจิตต์ เชิงทอง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี
70. นายประสิทธิ์ รัตนมณี สถาบันวัฒนธรรมศึกษากัลยาณิวัฒนา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
71. นายอภิศักดิ์ ทศนี กลุ่ม Beach for life
72. วชลาวัลย์ คำบุญเรือง นักวิชาการอิสระ
73. อัมรินทร์ สายจันทร์ มูลนิธินิติธรรมสิ่งแวดล้อม
74. บัณฑิตา อย่างดี นักวิชาการอิสระ ศูนย์สร้างจิตสำนึกนิเวศวิทยา